

แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้: กรณีศึกษา โรงเรียน มาบกราดวิทยา ตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา

สุขเกษม จันทรแสน¹ / ฤทัย นิ่มน้อย²

¹นิสิต ระดับปริญญาโท สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อีเมล: chanthara.saen@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อรวบรวมและจัดประเภทแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้ในตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนมาบกราดวิทยา ตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การรวบรวมและจัดประเภทแหล่งสารสนเทศใช้แบบบันทึกข้อมูลแหล่งสารสนเทศเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ตำบลมาบกราด จำนวน 8 หมู่บ้าน รวบรวมข้อมูลโดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และการเก็บข้อมูลภาคสนามจากการสำรวจ และการสัมภาษณ์ ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ด้านการศึกษาความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 16 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนมาบกราดวิทยามีจำนวนทั้งสิ้น 102 แหล่ง แบ่งได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบัน จำนวน 45 แหล่ง 2) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถานที่ จำนวน 14 แหล่ง 3) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทบุคคล จำนวน 14 แหล่ง 4) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทเหตุการณ์ จำนวน 29 แหล่ง

2. ด้านความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของครู พบว่า โดยภาพรวมมีความต้องการมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูมีความต้องการแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือ แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทเหตุการณ์ แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบัน และแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถานที่ ตามลำดับ

คำสำคัญ

แหล่งสารสนเทศท้องถิ่น แหล่งสารสนเทศ การส่งเสริมการเรียนรู้

Local Information Sources for Learning Promotion: A Case Study of Mabgrad Witthaya School, Mabgrad Subdistrict, Phra Thong Kham District, Nakhon Ratchasima Province

Sukkasem Chantharasaen¹ / Reuthai Nimnoi²

¹ M.A. Student in Department of Information Science, Faculty of Informatics, Mahasarakham University

² Ph.D. (Library and Information Studies), Assistant professor, Department of Information Science, Faculty of Informatics, Mahasarakham University
E-mail: chanthara.saen@gmail.com

Abstract

The purposes of this study were to 1) collect and categorize local information sources for applying to the teaching activities of Mabgrad Witthaya School, Mabgrad Subdistrict, Phra Thong Kham District, Nakhon Ratchasima Province, and 2) study needs for using local information resources for teaching and learning of Mabgrad Witthaya School, Mabgrad Subdistrict, Phra Thong Kham District, Nakhon Ratchasima Province. This research was survey research. The instruments for data collection consisted of the record forms used for compilation and categorization of data. The area of study covered 8 villages in Mabgrad Sub-district, Phra Thong Kham District, Nakhon Ratchasima Province. The data analysis involved document analysis, field study and structured interview based on a triangulation technique. The needs of using local information provided the structured-questionnaire for the collection of data and 16 respondents had completed the questionnaires. Percentage, mean, and standard deviation were employed in the data analysis. The majority results were as follows:

1. There are 102 information sources can be applied to teaching and learning at Mabgrad Witthaya School consisted of 4 types i.e. 1) 45 institutional information resources, 2) 14 place resources, 3) 14 personal resources, and 4) 29 event resources.

2. Teacher's needs for using local information resources for teaching and learning on a large scale for all resources were most needed. Considering each aspect, the personal resources was the highest level and followed by the event resources, institutional information resources, and place resources respectively.

Keywords

Local Information Sources, Information Sources, Learning Promotion

บทนำ

ปัจจุบันมีวิทยาการใหม่ๆ มากมายที่ทำให้การศึกษามีไม่เพียงแค่การเรียนรู้จากในห้องเรียนหรือโรงเรียนเท่านั้น แต่การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกสถานที่และตลอดเวลา ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้จากนอกห้องเรียนจากที่ต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดาย รวมไปถึงแหล่งสารสนเทศที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นด้วย ในท้องถิ่นแต่ละแห่งล้วนมีความหลากหลายตามบริบทของชุมชนนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นบ้าน วัด พิพิธภัณฑ์ ศูนย์กีฬา ห้องสมุด หรือแม้แต่ตัวบุคคล เป็นต้น จึงถือได้ว่าชุมชนเป็นเหมือนชุมชนทรัพยากรทางปัญญาที่เรียนรู้ได้ไม่รู้จบ ทั้งประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม อาชีพ รวมอยู่ในวิถีชีวิตของแต่ละท้องถิ่น แหล่งสารสนเทศที่อยู่ในแต่ละท้องถิ่นช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อีกทั้งยังสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง แหล่งสารสนเทศเหล่านี้ถือเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม ช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับสิ่งที่ได้ศึกษาด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 สามารถสร้าง ทักษะการสังเกต ทักษะการบันทึกข้อมูล ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ส่งผลต่อการจดจำเรื่องที่เรียนได้นานขึ้น โรงเรียนมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากชีวิตจริง ได้รับประสบการณ์ตรงโดยการลงมือปฏิบัติจริง ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของตัวผู้เรียน มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชน และนำเอาแหล่งเรียนรู้หรือแหล่งสารสนเทศในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้บรรจุเรื่องการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนไทยไว้อย่างต่อเนื่องหลายฉบับ ดังเช่นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ที่มุ่งเน้นในเรื่องของการพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อเป็นคนที่สมบูรณ์ โดยจัดให้มีการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทย อีกทั้งยังกำหนดให้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นพัฒนากลายเป็นแหล่งการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและพัฒนาความรู้และทักษะของประชาชน

ในสังคมปัจจุบันสารสนเทศถือเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตของบุคคลที่จะช่วยให้คนมีการพัฒนาตนเองในทุกด้าน (จันทิมา เขียวแก้ว, 2558) ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนให้เกิดสังคมฐานความรู้ การที่จะพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมฐานความรู้ บุคคลต้องมีการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแสวงหาและเข้าถึงสารสนเทศ รวมถึงการใช้สารสนเทศนั้น อันจะนำไปสู่การมีกระบวนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอันก่อให้เกิดเป็นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (นรินทร์ สังข์รักษา, 2549) สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาให้คนมีทักษะการแสวงหาความรู้ และส่งเสริมให้คนรู้จักการคิด วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ให้เป็น โดยผู้สอนต้องจัดหาแหล่งข้อมูลที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้และพัฒนานวัตกรรมใหม่อย่างต่อเนื่อง (ศิริรัตน์ จำปีเรือง, 2553)

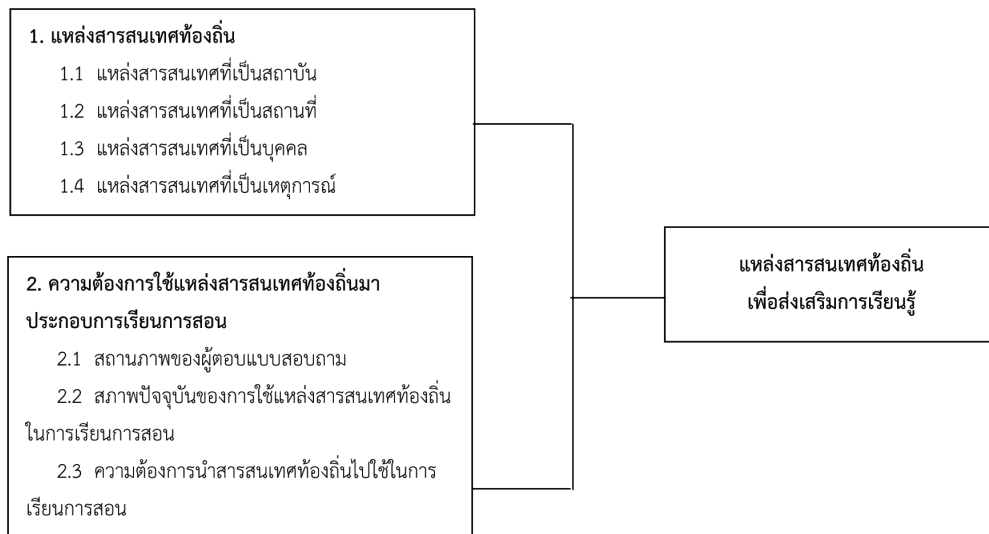
โรงเรียนนาบกราดวิทยา ตำบลนาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากการศึกษาค้นคว้าย้อนหลังของโรงเรียนในรอบ 5 ปี (พ.ศ.2555-2559) พบว่านักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 23.39 ของนักเรียนที่จบการศึกษา ทั้งนี้มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสภาพสังคมและเศรษฐกิจ และโรงเรียนนาบกราดวิทยามีเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจะทำให้ให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่เกิดการเรียนรู้ได้จึงเป็นความจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้เกิดกับผู้เรียน โดยแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นสามารถสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และนำไปพัฒนาตนเองต่อไป

การวิจัยเพื่อรวบรวมและจัดประเภทแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นครั้งนี้ นอกจากเป็นการรวบรวมแหล่งสารสนเทศที่มีอยู่ในท้องถิ่นแล้ว ยังเป็นการศึกษาความเป็นไปได้ที่จะมีการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โดยการนำมาประกอบในการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ สำหรับนักเรียนโรงเรียนนาบกราดวิทยา ตำบลนาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา อีกทั้งยังได้สะท้อนปัญหาและข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นตำบลนาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้เป็นแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนและชุมชนโดยรอบพื้นที่ตำบลนาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อรวบรวมและจัดประเภทแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้ในตำบลนาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนนาบกราดวิทยา ตำบลนาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้ได้รวบรวมและจัดประเภทแหล่งสารสนเทศในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน แหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่ แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล และแหล่งสารสนเทศประเภทเหตุการณ์ ซึ่งเป็นแหล่งสารสนเทศที่มีความเกี่ยวข้องหรือมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมาบกราดวิทยา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาเพื่อรวบรวมและจัดประเภทแหล่งสารสนเทศท้องถิ่น ได้แก่ แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 8 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ 1 บ้านโคกสุวรรณ หมู่ 2 บ้านมาบกราดพัฒนา หมู่ 3 บ้านโค้งเจริญ หมู่ 4 บ้านเจริญผล

หมู่ 5 บ้านหนองเข้ หมู่ 6 บ้านมาบกราด หมู่ 7 บ้านหนองหัวรวก และ หมู่ 8 บ้านโกรกพัฒนา

2. กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาความต้องการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนของโรงเรียนมาบกราดวิทยา ตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนมาบกราดวิทยา จำนวน 16 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบบันทึกแหล่งสารสนเทศ ใช้ในการรวบรวมแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ชื่อของแหล่งสารสนเทศ สถานที่ตั้ง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของแหล่งสารสนเทศ เนื้อหาของสารสนเทศที่ให้บริการ รูปแบบและประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ โดยผ่านการตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา และหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.90 สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

2. แบบสอบถามความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนของโรงเรียนมาบกราดวิทยา ตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา ข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ผ่านการทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มครูที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อศึกษาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้ แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ความต้องการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การรวบรวมและจัดประเภทแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา แหล่งสารสนเทศ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารต่างๆ เพื่อรวบรวมรายชื่อแหล่งสารสนเทศในเขตตำบลมาบกราดที่มีความเกี่ยวข้องหรือมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนมาบกราดวิทยา (โรงเรียนมาบกราดวิทยา, 2559) แผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนบ้านเจริญผล (โรงเรียนบ้านเจริญผล, 2559) แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี (องค์การ

บริหารส่วนตำบลมาบกราด, 2560) และทำเนียบแหล่งการเรียนรู้ (ศูนย์การศึกษาอนุกระบอบ และการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลมาบกราด, 2560)

2) ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อไปพบผู้นำชุมชนของตำบลมาบกราด ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้าน ทั้ง 8 แห่ง เพื่อให้ผู้นำชุมชนยืนยันและชี้แหล่งสารสนเทศตามที่ได้รวบรวมมาจากเอกสาร เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการอ้างอิงต่อเนื่องแบบปากต่อปาก (Snowball Sampling Technique) โดยอาศัยการแนะนำของผู้นำชุมชนให้ข้อมูลแล้วเก็บข้อมูลต่อไปยังบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งสารสนเทศได้ จนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนตามรายชื่อที่ได้ศึกษามาจากเอกสาร

3) ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลตามแหล่งสารสนเทศแต่ละแหล่งตามที่ได้รับข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล เพื่อเก็บรายละเอียดเพิ่มเติมและบันทึกข้อมูลตามแบบบันทึกแหล่งสารสนเทศ และหากมีข้อสงสัยจะมีการพูดคุยซักถามเพิ่มเติมกับผู้ให้ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับแหล่งสารสนเทศนั้นๆ พร้อมทั้งทำการบันทึกภาพของแหล่งสารสนเทศเพิ่มเติม

4) นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากเอกสารและข้อมูลจากแบบบันทึกแหล่งสารสนเทศ มาตรวจสอบข้อมูล ด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล จากนั้นทำการวิเคราะห์และจัดประเภทแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นตามหลักการจำแนกประเภทแหล่งสารสนเทศ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนของโรงเรียนมาบกราดวิทยา ตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อดินทรมายกลุ่มตัวอย่างล่วงหน้าก่อนการแจกแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยได้เข้าพบกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 16 คน ตามนัดหมายเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและรอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง และนำแบบสอบถามที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกแหล่งสารสนเทศ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่มาตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า โดยตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1.1 Data Triangulation เป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากหลาย ๆ แหล่ง ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตำบลมาบกราด และบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ครูศูนย์ศึกษาอนุกระบอบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ตำบลมาบกราด รวมไปถึงสถานที่จริง เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากหลายแหล่งได้ข้อมูลที่ตรงกันหรือไม่

1.2 Methodological Triangulation เป็นการตรวจสอบด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมโดยเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีการ ได้แก่ แบบบันทึกแหล่งสารสนเทศ การสังเกตและการสนทนา

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2560

1.3 Theory Triangulation เป็นการตรวจสอบโดยใช้ทฤษฎีต่างๆ มาพิจารณาข้อมูล คือ หลักการจำแนกประเภทของแหล่งสารสนเทศ (รักพร ชังธาดา, 2541; ณรงค์ ก่องแก้ว, 2541; ชัยพจน์ รักษ์งาม, 2542; ชัชวาล วงษ์ประเสริฐ, 2544; ทองสวน โสดาภักดี, 2549) และผู้วิจัยนำมาจัดประเภทจากข้อมูลที่อยู่ในแบบบันทึกตามที่ทฤษฎีกำหนดไว้

หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและจัดประเภทของแหล่งสารสนเทศท้องถิ่น โดยแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบัน แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถานที่ แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทบุคคล และแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทเหตุการณ์

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2.2 ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของโรงเรียน มาบกราดวิทยา ตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และสรุปประเด็น

ผลการวิจัย

1. ผลการรวบรวมและจัดประเภทแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา จากการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า พบว่า แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแหล่งสารสนเทศที่มีความเกี่ยวข้องหรือมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมาบกราดวิทยา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ มีจำนวนทั้งหมด 122 แหล่ง และมีแหล่งข้อมูลผ่านการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าโดยการนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์แล้วกลับไปให้ผู้นำชุมชนและผู้เชี่ยวชาญของชุมชนทำการยืนยันข้อมูล มีจำนวนทั้งสิ้น 102 แหล่ง แบ่งได้ดังนี้ 1) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบัน จำนวน 45 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบันในโรงเรียน และแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบันในท้องถิ่น 2) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถานที่ จำนวน 14 แหล่ง 3) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทบุคคล จำนวน 14 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคลด้านการแปรรูปอาหาร แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคลด้านการเกษตร แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคลด้านการแปรรูปวัสดุ แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคลด้านการเลี้ยงสัตว์ และแหล่งสารสนเทศประเภทบุคคลด้านสมุนไพร 4) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทเหตุการณ์ จำนวน 29 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารสนเทศประเภทเหตุการณ์ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีส่วนบุคคลหรือประเพณีครอบครัว แหล่งสารสนเทศประเภทเหตุการณ์ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีสังคม แหล่ง

สารสนเทศประเภทเหตุการณ์ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีเกี่ยวกับศาสนา แหล่งสารสนเทศประเภทเหตุการณ์ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีเกี่ยวกับอาชีพ และแหล่งสารสนเทศประเภทเหตุการณ์ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีเกี่ยวกับราชการ

2. ผลการศึกษาความต้องการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนมาบราดวิทยา ตำบลมาบราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

2.1 ด้านการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ปี 2552 ถึงปัจจุบัน พบว่า ครูจากทุกกลุ่มสาระวิชาเคยนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เคยนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุดคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จำนวน 6 คน ในการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูนั้น มีทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ นำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเข้ามาในโรงเรียน หรือนำนักเรียนออกไปแหล่งสารสนเทศท้องถิ่น และโรงเรียนและท้องถิ่นร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยจุดมุ่งหมายของการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พบมากที่สุดคือ เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย รองลงมาคือ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ

2.2 ด้านความต้องการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวม ครูมีความต้องการในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูมีความต้องการแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือ แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทเหตุการณ์ แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบัน และแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถานที่ ตามลำดับ เมื่อจำแนกความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามประเภทของแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นและกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ดังนี้

1) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบันในโรงเรียน โดยภาพรวม ครูมีความต้องการในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนมาบราดวิทยา รองลงมาคือ ห้องดนตรี โรงเรียนมาบราดวิทยา ห้องสมุด และห้องอาเซียนศึกษา โรงเรียนมาบราดวิทยา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ เรือนเพาะชำ โรงเรียนมาบราดวิทยา

ในด้านความต้องการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบันในโรงเรียนมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบันในโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ

พลศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

2) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบันในท้องถิ่น โดยภาพรวมมีความต้องการในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมาบกราด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลมาบกราด และ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล อยู่ในระดับมากที่สุด ศูนย์เรียนรู้ตลอดชีวิต ห้องอาชีวศึกษา โรงเรียนบ้านเจริญผล อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 1 อยู่ในระดับมาก

ด้านความต้องการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบันในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบันในท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถานที่ โดยภาพรวมมีความต้องการในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โบสถ์ไม้ 100 ปี อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ป่ามาบกราด อยู่ในระดับมากที่สุด คลองบ้านมาบกราด อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ สระน้ำบ้านหนองเขั่ว อยู่ในระดับมาก

ด้านความต้องการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถานที่มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถานที่มากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

4) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทบุคคล โดยภาพรวมมีความต้องการในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นายประจักษ์ นวลจันทร์ และนายหนูดำ บุตรสันเทียะ ในด้านการเกษตร อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ นายจอย กิ่งสำโรง นางสาวจิรา เปียขุนทด นายยันชัย ฤทธิรงค์ นายเถื่อน กล้าค้ำพล และนายนาถ นิตติมพิล ในด้านการแปรรูปสัตว์ อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ และนายเนียม ชอบสว่าง ในด้านการแปรรูปสัตว์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านความต้องการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทบุคคลมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ

เทคโนโลยี มีความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทบุคคลที่สุด รองลงมา คือกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

5) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทเหตุการณ์ โดยภาพรวมมีความต้องการมากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พิธีบรรพชาสามเณร พิธีอุปสมบท ประเพณีวันสงกรานต์ พิธีสวดมนต์ข้ามปี วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ประเพณีกฐิน ประเพณีตักบาตรเทโว วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ รองลงมา คือ ประเพณีวันสารทไทย และประเพณีวันลอยกระทง พิธีการเผาศพ ประเพณีเทศน์มหาชาติ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ วันส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ประเพณีวันสงกรานต์ ประเพณีทอดผ้าป่าสามัคคี วันเข้าพรรษา พิธีทำขวัญข้าว และประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าว อยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทเหตุการณ์มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทเหตุการณ์มากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ กรณีศึกษาโรงเรียนมาบградวิทยา ตำบลมาบград

อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา มีข้อค้นพบที่เป็นประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการรวบรวมและจัดประเภทแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในตำบลมาบград อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นที่ได้รับการตรวจสอบว่าสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนมาบградวิทยาทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ จำนวนทั้งสิ้น 102 แหล่ง ได้แก่ แบ่งได้ดังนี้ 1) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบัน จำนวน 45 แหล่ง 2) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถานที่ จำนวน 14 แหล่ง 3) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทบุคคล จำนวน 14 แหล่ง 4) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทเหตุการณ์ จำนวน 29 แหล่ง อีกทั้งยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างจากทุกกลุ่มสาระวิชาเคยนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายของการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พบมากที่สุดคือ พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ละ รองลงมาคือ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และเพื่อสร้าง

เสริมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ ทั้งนี้เป็นไปตามแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 36) กำหนดไว้ 4 ข้อ ได้แก่ 1) สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้ง ในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง 2) จัดทำเอกสารเผยแพร่แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง 3) จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษา ในการจัดตั้งส่งเสริมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน และ 4) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำรายชื่อพร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตำบลมาบราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมาเพื่อใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนต่อไป

2. ผลจากการศึกษาพบแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ประเภทสถาบัน สามารถจำแนกออกได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบันที่ตั้งอยู่ภายในโรงเรียน ประกอบด้วย ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องภาษาอังกฤษ ห้องอาเซียนศึกษา ห้องจริยธรรม ห้องพยาบาล ห้องคหกรรม ห้องสหกรณ์ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องดนตรี และศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนอกจากจะเป็นพื้นที่จัดการเรียนสอนของโรงเรียนแล้ว ยังเป็นพื้นที่ที่โรงเรียนให้บริการกับท้องถิ่นอยู่อย่างสม่ำเสมอด้วย สอดคล้องกับ ภิรมศักดิ์ เอ่งฉ้วน (2556) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกแหล่งสารสนเทศ กรณีศึกษาอาเซียนในประเทศไทย พบว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของผู้เรียนนั้นจะสืบค้นสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศที่มีความคุ้นชินหรือใกล้ชิด และกลุ่มที่ 2 แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบันที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่น ประกอบด้วย หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน บ้านหนังสือชุมชนประจำหมู่บ้าน กศน.ตำบล ศูนย์ดิจิทัลชุมชน ศูนย์ส่งเสริมประชาธิปไตยประจำตำบล ศูนย์เรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล โรงเรียนบ้านเจริญผล วัด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษาของอลงกรณ์ จุฑาเกตุ (2556) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต : พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้น ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งเสริมด้านลักษณะชุมชน กล่าวคือการเป็นชุมชนที่มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง การเป็นชุมชนที่มีผู้นำที่มีความเข้มแข็งและได้รับความเคารพนับถือจากชุมชน การเป็นชุมชนที่คนในชุมชนมีความเข้มแข็ง สามัคคีและสนับสนุนการมีส่วนร่วมการเป็นชุมชนที่คนในชุมชนมีความสนใจและความพร้อมในเรื่องการดำเนินการทางด้านวัฒนธรรม และการเป็นชุมชนที่คนในชุมชนเข้าใจและสนับสนุนการมีแหล่งการเรียนรู้ชุมชน

อีกทั้งผลจากการศึกษาความต้องการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน

ของโรงเรียนมาบราดวิทยา ยังพบว่า มีความต้องการ แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบันที่ตั้งอยู่ภายในโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากแหล่งสารสนเทศเหล่านี้ตั้งอยู่ภายในบริเวณโรงเรียน ทำให้สะดวกต่อการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประหยัดเวลาและงบประมาณในการเดินทาง ซึ่งจากการศึกษาของพรณี เสี่ยงบุญ (2554) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านหนองบัวคู อำเภอนาคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า การที่โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ด้านวิชาการและแหล่งเรียนรู้สนับสนุนวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนการสอน มีสื่อและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอ มีสภาพบรรยากาศที่เอื้อต่อการแสวงหาความรู้ จะทำให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจากสภาพจริงและมีแรงจูงใจในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

1. ผลจากการศึกษาความต้องการนำแหล่งสารสนเทศสถานที่มาใช้ในการเรียนการสอนของโรงเรียนมาบราดวิทยา พบว่า แหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่ที่เป็นแหล่งประวัติศาสตร์ของชุมชน ได้แก่ โบสถ์ไม้เจริญพุด (โบสถ์ไม้ 100 ปี) เป็นแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถานที่ ที่ครูมีความต้องการนำนักเรียนออกไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกสถานที่มากที่สุด เพราะจะทำให้ นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง ซึ่งโบสถ์ไม้ 100 ปี เป็นแหล่งสารสนเทศที่สะท้อนเรื่องราวความเป็นมาของชุมชนตำบลมาบราดในอดีตที่ได้อพยพย้ายถิ่นมาจากภูมิภาคอื่นของประเทศไทย โดยจะเห็นได้จากรูปทรงของโบสถ์ที่มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่แตกต่างจากโบสถ์ของวัดแห่งอื่นในพื้นที่ใกล้เคียง โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมีความต้องการใช้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะเป็นพื้นฐานทางด้านวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ซึ่งมีความเกี่ยวพันใกล้ชิดกับการใช้ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณี เป็นวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นอยู่แล้ว จึงส่งผลให้การนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีเข้ามาเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานได้ง่าย และมากกว่าแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ส่งผลให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการอนุรักษ์ และภูมิใจในแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นที่เป็นแหล่งศิลปะ วัฒนธรรม เฉพาะของท้องถิ่นตน สอดคล้องกับ ขนิษฐา รุ่งกิจเลิศสกุล (2546) ที่ได้ศึกษาการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนเพื่อพัฒนาการเรียนเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยนำเอาสถานที่และแหล่งท่องเที่ยว การประกอบอาชีพ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการเรียนเล่าเรื่อง โดยให้ผู้เรียนเลือกแหล่งสารสนเทศที่เป็นแหล่งวิทยาการที่น่าสนใจมาเขียนเล่าเรื่อง หลังจากให้ผู้เรียนออกไปศึกษาแหล่งนั้นๆ แล้ว พบว่านักเรียนมีการพัฒนาการเรียนเล่าเรื่องหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

นอกจากนี้ยังพบว่า ครูมีความต้องการใช้ป่าชุมชนมาบราดซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของตำบล เป็นแหล่งที่คนในชุมชนเข้าไปใช้สอยตามวิถีชีวิต ทั้งเรื่องการทำมาหากิน ระบบครอบครัวเครือญาติ ประเพณีความเชื่อ อำนาจและกฎระเบียบในชุมชน และการรักษาโรค ซึ่งในตำบล

มาบกราดมีปราชญ์ชาวบ้านที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการทำยาสมุนไพร ซึ่งสามารถนำวัตถุดิบจากป่าชุมชนมาบกราดมาใช้ประโยชน์ในการรักษาได้ ซึ่งจากการศึกษาของนิดา นิยมวงษ์ (2559) การใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนธัญรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 พบว่า แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นโรงเรียนและชุมชนรอบโรงเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพทางการศึกษาของผู้เรียนให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดการเรียนรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องได้ด้วยตัวเองจากแหล่งเรียนรู้ที่ได้

2. ผลจากการศึกษาความต้องการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นบุคคลมาใช้ในการเรียนการสอนของโรงเรียนมาบกราดวิทยา พบว่า ครูมีความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคลด้านการเกษตรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนได้บรรจุโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องทุกปีงบประมาณ ทำให้ครูมีความต้องการแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทบุคคลด้านการเกษตร ซึ่งจากการศึกษารวบรวมและจัดประเภทของแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทบุคคลด้านการเกษตรของตำบลมาบกราดพบว่า มีผู้ที่มีความรู้ด้านการเกษตรแบบผสมผสาน และได้รับรางวัลจากภาครัฐในระดับภูมิภาคและระดับประเทศหลายท่าน อีกทั้งยังเป็นวิทยากรให้กับศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพระทองคำ มีบริการการเรียนการสอนและแปลงสาธิตการเกษตรให้กับผู้ที่สนใจ สามารถน่านักเรียนไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับบุคคลเหล่านี้ได้ และนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการประกอบการเรียนการสอนและชีวิตประจำวัน ซึ่งจากการศึกษาของนิดา นิยมวงษ์ (2559) เกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนธัญรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า สถานศึกษาและครูควรเชิญวิทยากรท้องถิ่นที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญเฉพาะด้านในท้องถิ่นมาบรรยายให้ผู้เรียนฟัง สาธิตให้ผู้เรียนดูหรือให้ผู้เรียนไปสัมภาษณ์ ผู้รู้ ผู้ชำนาญเฉพาะด้านในท้องถิ่นนั้นๆ จะช่วยให้ผู้เรียนรู้เกิดการเรียนรู้ เกิดการพัฒนาและเกิดพัฒนาสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรงที่ได้รับเพิ่มมากขึ้น

3. จากผลการศึกษาความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทเหตุการณ์ในการเรียนการสอนของโรงเรียนมาบกราดวิทยา พบว่า แหล่งสารสนเทศประเภทเหตุการณ์ ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณีเกี่ยวกับบราชาการมากที่สุด สะท้อนให้เห็นได้ว่าโรงเรียนมาบกราดวิทยา มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันสูงสุดของประเทศ อีกทั้งแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทเหตุการณ์ยังมีกิจกรรมอื่นๆ ที่มีการกำหนดขึ้นทั่วประเทศ ซึ่งจากการศึกษาของ ไมตรี จันทรา (2548) ที่ได้ศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า ครูควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนที่อยู่ใกล้สถานศึกษา โดยเฉพาะประเภทวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ เช่น ประเพณี

ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน ได้แก่ งานบวช งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันออกพรรษา เป็นต้น ตลอดจนงานประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่น ได้แก่ งานลอยกระทง วันสงกรานต์ และงานประเพณีอื่น ๆ ที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและอยู่ใกล้ตัวผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ กรณีศึกษาโรงเรียนมาบราดวิทยา ตำบลมาบราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้สรุปเป็นประเด็นเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นตำบลมาบราด ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านนโยบายเกี่ยวกับการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน โรงเรียนควรมีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามนโยบายจากส่วนกลางอย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง
2. ด้านการส่งเสริมการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน โรงเรียนควรกำหนดให้ฝ่ายวิชาการจัดทำทะเบียนแหล่งสารสนเทศท้องถิ่น และนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นต่างๆ เพื่อให้นักเรียนมีทักษะที่เกิดจากการปฏิบัติจริง และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมวันสงกรานต์ กิจกรรมแห่เทียนในวันเข้าพรรษา เป็นต้น
3. ด้านกระบวนการและการจัดการในการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน โรงเรียนควรกำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่น สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
4. ด้านงบประมาณในการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรม นอกจากนี้ควรประสานงานกับองค์กรต่างๆ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคลากร
5. ด้านการประเมินผล โรงเรียนควรมีการประเมินผลการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นที่ชัดเจน เพราะโรงเรียนยังขาดการวัดผลและประเมินผลการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่น ไม่มีการติดตามและตรวจสอบการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นของครูและบุคลากรทางการศึกษา และไม่มีรายงานการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นที่ชัดเจน และควรจัดทำรายงานสถิติผลการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เกิดจากการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพในการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่น
2. ควรมีการพัฒนาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นที่เป็นสื่อการเรียนการสอน (สารสนเทศชุดภูมิ)

เช่น วิดีโอออนดีมานด์ (VDO on Demand) เพื่อการเรียนรู้การสอน บทเรียนมัลติมีเดีย เป็นต้น เพื่อความสะดวกในการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
- ชนิษฐา รุ่งกิจเลิศสกุล. (2546). การใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนเพื่อพัฒนาการเขียนเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จันทิมา เพียวแก้ว. (2558). เอกสารประกอบการสอนการจัดการสารสนเทศเพื่องานนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย หอการค้าไทย.
- ชัชวาล วงษ์ประเสริฐ. (2537). บริการสารนิเทศ. ปทุมธานี : สาขาสารนิเทศ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ชัยพจน์ รังงาม. (2542). แหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นคณอบรู้. วารสารวิชาการ, 2(4), 31-33.
- ณรงค์ ก่องแก้ว. (2541). การใช้แหล่งวิทยาการท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(การประถมศึกษา) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทองสวน โสตาภักดี. (2549). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเกษตรกรรมพึ่งตนเอง โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- นรินทร์ สังข์รักษา. (2549). การจัดการความรู้ : ฐานความรู้สู่สังคมธรรมาภาพ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 4(1-2), 19-28.
- นิตา นิมวงษ์. (2559). การใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนอรัญรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยปทุมธานี

- บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร. (2554). แนวทางการพัฒนาการใช้สารสนเทศประกอบการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พยอม ยุวะสุต. (2550). “การเข้าถึงสารสนเทศ”. สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2560, จาก
<http://wachum.org/payom/doc7-1.html>
- พรณี เสี่ยงบุญ. (2554). การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ โรงเรียนบ้านหนองบัวคู อำเภอนาดูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม
เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 5(1), 109-120.
- ไมตรี จันทรา. (2548). การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) นครศรีธรรมราช : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
- กิมศักดิ์ เอ่งฉ้วน. (2556). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทางเลือกแหล่งสารสนเทศ:กรณีศึกษาของนักศึกษา
อาเซียนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- รัถพร ชังธาดา. (2541). สารนิเทศและการศึกษาค้นคว้า. มหาสารคาม: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วราพรรณ อภิศุภะโชค. (2553). การเปรียบเทียบพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของอาจารย์
คณะมนุษยศาสตร์ และคณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสาร
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 17(2), 57-70.
- ศิริรัตน์ จำปีเมือง. (2553). ความรู้ที่จำเป็นของคนยุคเศรษฐกิจฐานความรู้. วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 12(1), 165-171.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่
21: สหราชอาณาจักร. กรุงเทพฯ: องค์การการค้าสุภา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564”. สืบค้นเมื่อ 19 มิถุนายน 2560, จาก
<http://www.nesdb.go.th>.
- สุพมิล วัฒนานุกุล. (2556). “Information Access การเข้าถึงสารสนเทศ”. สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม
2560, จาก teacher2.aru.ac.th/thanoo/images/stories/information/lesson1.pdf
- สุภางค์ จันทวานิช. (2547). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2560

อลงกรณ์ จุฑาเกตู. (2556). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต :
พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต (การศึกษาตลอดชีวิต
และการพัฒนามนุษย์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.